

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

SMEDIEN

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

18.12.2012
Troels Østergaard Jørgensen

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Lyngby-Taarbæk kommune
Raadvad 17-19, 2800 Kgs. Lyngby
Raadvad 3-30, Smedjen
1983
*Smedjen (1805) samt den
hertilhørende havemur.*

BYGNINGSBESKRIVELSE

I Raadvad ved Jægersborg Dyrehave, med udsigt til den opstemmede mølledam Raadvaddam, ligger Smedien.

Smedien er et grundmuret, pudset og hvidkalket længehus med en bindingsværksslude på den østlige gavl. Taget er belagt med røde vingetegl, og udført med halvvalm med to skorstene i røde sten, én i rygningen og en i tagfladen mod syd. I den nordvendte tagflade sidder to tagvinduer, og i den sydvendte tagflade findes en taskekvist over tre fag. Vinduerne er traditionelle kitfalsede og grønmalede trævinduer med to rammer og opsprossede ruder.

På luden og på langsiden mod søen findes to grønmalede fyldingsdøre, og på den vestvendte gavl er et fladbuet indgangsparti med en beklædt dør og en fladbuet blænding i murværket på hver side af døren. På sydsiden, mod haven, findes to havedøre, og haven er delt op af en mur, der går vinkelret ud fra huset omtrent midt på langsiden.

I det indre er bygningen opdelt i to lejligheder, den ene med adgang fra nordsiden og bindingsværkssluden, og den anden fra den vestlige gavl. Tagrummet er udnyttet til beboelse. Bygningens interiør er generelt præget af nyere overflader og materialer. Enkelte ældre døre er bevaret, men forsynet med nyere hængsler og gerigter. Planløsningen bærer fortsat præg af mindre rum. Stuen i den ene lejlighed er som det eneste rum gennemlyst fra begge sider. I samme lejlighed er installeret en nyere trappe.

Indgangsparti på vestgavlen.

Bindingsværksslude på østgavl.

BYGNINGSHISTORIE

Smedjen er opført mellem 1803 og 1805 som metalstøberi til jern og messing med tilhørende ovne og skorstene, og rummede også en bolig til støbemesteren og hans familie. Det kom dog aldrig til at fungere som smedje, idet bygningen allerede i 1805 ændrede funktion til tømrerværksted og i 1880 blev bygningen indrettet til beboelse med

to lejligheder. I 1961 bliver der indlagt centralvarme. I 1965-66 erstattes en mindre kvist af den nuværende taskekvist på tagets sydside.

KILDER

Kjeld Kayser, Raadvad. En historisk billedbog. Nationalmuseet 1980.
 En byvandring i Raadvad. Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv, Friboeshvile.
 Kulturstyrelsens database, Fredede og Bevaringsværdige Bygninger.
www.kulturarv.dk/fbb
www.raadvadby.dk/
www.weblager.dk

MILJØMÆSSIG VÆRDI

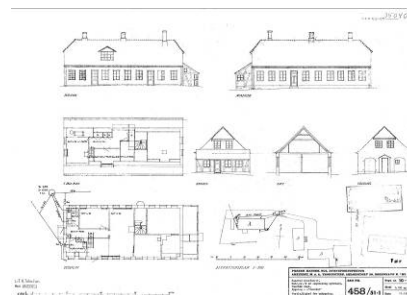
for Smedjen er den miljømæssige værdi knyttet til bygningens meget markante placering langs søbredden, der tilsammen med et let hævet terræn gør bygningen til et fikspunkt når man bevæger sig gennem Raadvad. Dette i særdeleshed ved ankomst til Raadvad fra nord vi Svenskevej, hvor Smedjen danner bagvæg i det kig man får over mølledammen, idet man kommer ud af skoven. Bygningen indtager dermed, i kraft af sin langstrakte bygningskrop, og sammen med det øst herfor beliggende Damhuset, en vigtig position i det samlede hierarki af bygninger i den lille bydannelse syd for fabriksdelen af Raadvad-komplekset.

KULTURHISTORISK VÆRDI

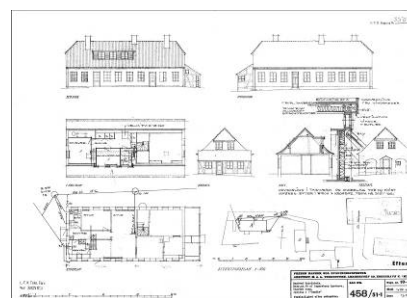
Den kulturhistoriske værdi knytter sig til bygningens oprindelse som smedje, hvilket lader sig aflæse ved de to blændinger på vestsiden, der har indmurede hængselstabler, hvilket betyder at der tidligere har siddet porte eller låger, som har haft relation til produktionen. Opmuringen af blændingerne er således ikke oprindelig. Dertil fortæller taskekvisten også om at bygningens brug har ændret sig gennem tiden, og i dag skal opfylde behov som bolig. Endvidere har bygningen kulturhistorisk værdi som eksempel på periodens byggeskik og formgivning.

ARKITEKTONISK VÆRDI

For Smedjen er den arkitektoniske værdi knyttet til den velproportionerede bygningskrop med bindingsværksluden, som

Smedjen før taskekvist.

Smedjen efter taskekvist 1965.

tilsammen med det opskalkede tegltag med den næsten ubrudte tagflade mod søen, udgør et helstøbt indslag i den historisk mættede omkringliggende bebyggelse. Dette underbygges af den taktfaste vinduessætning på bygningens langside, som tilsammen med den simple gesims under tagfoden, danner en rolig og velordnet facade uden overflødig dekoration.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre er de bærende fredningsværdier knyttet til bygningens klart definerede hovedform med kalket hovedbygning, den påbyggede lude i bindingsværk og det opskalkede tegltag med ubrudt tagflade mod søen. Hertil kommer de traditionelt udførte døre og vinduer samt den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre er de bærende fredningsværdier knyttet til planløsningen med relativt små regulære rum, og til indgangspartiet på nordfacaden med tilhørende ældre trappe, samt til de murede skorstene.

— ANBEFALINGER

Taskekvisten er i sin nuværende udformning fremmed for husets alder og byggeskik, og en sløjfning eller ombygning til en mindre og mere tidstypisk kvist ville styrke husets fredningsværdier.

I det ydre bør man fortsat vedligeholde med traditionelle materialer som kalk og linolie, samt murede rygninger på tagets rygninger og grater.

Ved en kommende indvendig istandsættelse vil fredningsværdierne styrkes ved fremadrettet at benytte traditionelle materialer som rør og puds på skillevægge samt pudsede vægge og lofter. Gulve bør udføres af massive fyrreplanker i passende dimensioner, ikke bredere end 200 mm. Teglgulve kan benyttes i rum med stor belastning af snavs. eks. bryggers og entre.